

משרד המשפטים
האפוטרומוס הכללי

סל טיפול בחסויים הנחיות לאפוטרופסים אפוטרופוס לעניינים אישיים ולרכוש

סל טיפול בחסויים הנחיות לאפוטרופסים

אפוטרופוס לעניינים אישיים ולרכוש

החוברת נערכה בשיתוף עם משרד הרווחה

תוכן עניינים

5 **הקדמה**

סלי טיפול

7 אפוטרופוס לעניינים אישיים ולרכוש של חסוי בבית אבות /
בית חולים / מעון

13 אפוטרופוס לעניינים אישיים ולרכוש של חסוי בקהילה

הנחיות כלליות

19 אופן מילוי התפקיד - דף הנחיה

הקדמה

אפוטרופוס יקר,

בית המשפט מינה אותך לאפוטרופוס על אדם שאינו מסוגל לדאוג לענייניו האישיים או הכספיים, כולם או מקצתם (להלן: החסוי), לפי הוראות חוק הכשרות המשפטית והאפוטרופוסות, התשכ"ב - 1962.

מטרת המינוי של אדם כאפוטרופוס היא לדאוג לצרכיו ולרווחתו של אדם אשר מסיבות שונות אינו מסוגל לדאוג להם בעצמו ולפיכך יש צורך שאדם אחר יבוא במקומו וידאג להם.

על כן, טובתו של החסוי, ושמירת כבודו צריכים לעמוד תמיד לנגד עיני האפוטרופוס בכל פעולה שהוא עושה למען החסוי ועליו לפעול בכל תפקידיו כלפי החסוי במסירות ובנאמנות.

בכתב המינוי מתוארים באופן כללי התפקידים שנמסרו לטיפולך על ידי בית המשפט. בחוק הכשרות המשפטית והאפוטרופוסות מפורטות כמה הוראות הנוגעות בעיקר לנכסיו של החסוי, כמו החובה להגיש פרטה ודו"ח שנתי לאפוטרופוס הכללי והצורך בקבלת אישור מבית המשפט לפעולות מיוחדות בקשר לנכסי החסוי.

מטרת סל טיפול זה לסייע לך ולהנחות אותך, ביתר פירוט, לגבי הנדרש ממך כאפוטרופוס [זאת מבלי לגרוע מההוראות שבחוק ובצו המינוי].

כאשר בית המשפט ממנה אפוטרופוס הוא נוהג לקבוע בצו המינוי את סוג המינוי ואת היקפו ועל כן, גם חוברת זו מותאמת לאותם עניינים שהופקדו בידיך בצו המינוי: עניינים אישיים (מכונים לעיתים בצו המינוי מינוי על "גוף" החסוי) ענייני רכוש או עניינים אישיים ורכושיים גם יחד.

חלקה הראשון של החוברת מפרט את התפקידים והסמכויות הנדרשים ממך וחלקה השני (ההנחיות הכלליות) קובע קווים מנחים באשר לאופן ולדרך שבהם יש למלא את התפקידים והסמכויות שהוענקו לך ולדברים אליהם יש לשים לב בעת מילוי תפקידיך כאפוטרופוס.

מטבע הדברים, סל הטיפול לא יכול להתייחס לכל מצב ולכל אדם ואדם עם התכונות המיוחדות לו, צרכיו, הרגליו, רצונותיו, הרקע החברתי והתרבותי שלו ומנהגיו ועל כן נשארת בידיך האחריות והסמכות לשקול מהי הדרך הטובה ביותר לפעול לטובת אותו אדם לו אתה משמש כאפוטרופוס, במצבים המשתנים. לצורך

כך יהיה עליך לשמוע את דעת החסוי ולהתייעץ עמו בכל עניין הנוגע לאפוטרופסות אם הוא מסוגל להבין בדבר וניתן לשמוע את דעתו, ולהיעזר בעקרונות אותם פירטנו בחלקו השני של סל הטיפול.

אנו מאחלים לך הצלחה במילוי התפקיד החשוב שהופקד בידיך.

סל טיפול בחסוי

אפוטרופוס לעניינים אישיים ולרכוש של חסוי בבית אבות/ בית חולים/ מעון

תפקידים וסמכויות

תפקידיו וסמכויותיו של אפוטרופוס שמינה בית המשפט לדאוג לענייניו האישיים והרכושיים של אדם המתגורר בבית אבות/ בית חולים/ מעון (להלן – מוסדות) יהיו כמפורט להלן, אלא אם הגביל בית המשפט אחד או יותר מתפקידים וסמכויות אלה, או קבע בית המשפט כי על האפוטרופוס לבצע פעולות מיוחדות נוספות.

תפקידים וסמכויות אלה יהיו כפופים להוראות חוק הכשרות המשפטית והאפוטרופוסות, התשכ"ב – 1962 (להלן – חוק הכשרות) ולהוראות כל דין.

פעולות שיש לבצע בסמוך לאחר המינוי

מיד לאחר קבלת המינוי לשמש כאפוטרופוס –

1. עריכת בדיקה של צרכי החסוי ורצונותיו בכל ההיבטים הפיזיים, הנפשיים והחברתיים שלו, תוך עמידה על יכולותיו ומגבלותיו וכן בדיקת ענייניו הרכושיים והצורך בטיפול בהם; כמו כן, יערוך האפוטרופוס מעת לעת, במשך כל תקופת האפוטרופוסות, בדיקה של הצרכים האמורים וכל שינוי בהם; אפוטרופוס שאינו בן משפחה ייצור קשר עם בני משפחה קרובים של החסוי לבירור מידת התמיכה השוטפת שהם מוכנים לתת לחסוי והמעורבות בטיפול בו;

2. עריכת פעולות לאיתור הרכוש השייך לחסוי, הכנסותיו וזכויותיו כלפי רשויות ציבוריות וכל גוף או אדם וכן איתור האם יש לחסוי חשבון/ות בנק. במקרה של חסוי שהיה לו אפוטרופוס קודם – פניה לאפוטרופוס הכללי לקבלת דו"ח אחרון אודות נכסי החסוי;

3. הכנת פרטה והגשתה לאפוטרופוס הכללי;

4. לגבי חסוי הנמצא בעת המינוי במוסד - בדיקת הצורך בהמשך שהותו במוסד אל מול אפשרויות למגורים בקהילה (הוסטל, דיור מוגן וכדו') ודאגה להעברתו למגורים בקהילה, אם הדבר יהיה לטובתו.
5. נמצא כי יש צורך בשהותו של החסוי במוסד - בדיקת התאמתו של המוסד לצרכי החסוי וליכולותיו הכספיות ובמידת הצורך, דאגה להעברתו למוסד מתאים ; לענין זה, ובהתאם לצורך, על האפוטרופוס לפנות לרשויות המוסמכות לאשר את העברתו של החסוי למוסד (משרד הבריאות, משרד העבודה והרווחה, ועדת שיקום לפי חוק שיקום נכי נפש בקהילה, ועדת איבחון לפי חוק הסעד (טיפול במפגרים) ועוד) ולייצגו בפניהן על מנת להביא למציאת מקום אשר יתאים ככל האפשר לצרכיו של החסוי.
6. לגבי חסוי שבעת מינוי האפוטרופוס עדיין אינו נמצא במוסד ושלדעת האפוטרופוס טובת החסוי היא לגור במוסד או שבית המשפט קבע כי טובתו לגור במוסד – דאגה להעברתו למוסד המתאים לצרכיו וליכולותיו הכספיות ;
7. במהלך שהותו של חסוי במוסד - בדיקת תנאי המגורים של החסוי במוסד ובדיקת הזכויות של החסוי כלפי המוסד והשירותים שעל המוסד לספק לו. לצורך זאת, יבדוק האפוטרופוס את ההסכם שבין החסוי ובין המוסד ויודא כי המוסד אכן מספק לחסוי את המגיע לו על פי כל דין והסכם ;
8. קיום קשר רציף עם המטפלים במסגרת בה שוהה החסוי (כגון : רופאים, אחיות, עובדים סוציאליים, אנשי קשר מטעם המוסד וכדו') על מנת לעמוד על מצבו של החסוי, צרכיו והטיפול הניתן לו ובהתאם לצורך, פניה לאותם גורמים לשם שיפור הטיפול ;
9. דאגה לסיפוק צרכיו היומיומיים השוטפים של החסוי שאינם ניתנים לו על ידי המוסד, לרבות : ביגוד, ממתקים, בידור, עיתונים ; דאגה למתן דמי כיס לחסוי, בהתאם למצבו הכספי של החסוי ומסוגלותו לבצע קניות בעצמו. ואולם, אפוטרופוס לא יממן מכספי החסוי דברים שחובת אספקתם על המוסד לפי כל דין והסכם אלא יפעל כאמור בסעיף 3.

תקציב ותשלומים אשר יוצאו מכספיו של החסוי:

10. קביעת התקציב להוצאות שוטפות ומיוחדות של החסוי, שיוצאו בהתאם לצרכיו של החסוי, מעבר למה שניתן לחסוי במוסד, כאמור בסעיף 5 ;

11. קביעת גובה דמי הכיס שהחסוי יקבל ;

12. דאגה להעברת דמי אחזקה למוסד והעברת כספים למוסד, לצורך רכישת מוצרים או שירותים שיאשר האפוטרופוס מראש ; העברת כספים כאמור תיעשה תמורת קבלות מפורטות מהמוסד ;

13. דאגה להעברת הכספים הנדרשים לצרכיו של החסוי לחסוי, או לגורם נותן השירות או המוצר, לפי הענין ;

ביקורים וחברה

14. ביקור אישי וסדיר אצל החסוי בתכיפות של לפחות אחת לשבועיים או כפי שיקבע בית המשפט. התעניינות בשלומו, ברצונותיו ובצרכיו של החסוי, ככל שהוא מסוגל לבטאם וקיום קשר סדיר עמו ; לגבי חסוי שיש קרוב או אדם אחר המבקר אותו בקביעות לפחות אחת לשבוע – על האפוטרופוס לבקרו לפחות אחת לחודש ובלבד שהאפוטרופוס יודא כי אכן ביקוריו של אותו קרוב או אדם אחר מתקיימים ;

15. דאגה כי החסוי יצא לטיולים באוויר הפתוח ודאגה להשתתפותו של החסוי בפעילויות ספורט ותרבות, פעילויות חברתיות, שיקומיות ותעסוקתיות, הכל בהתאם למצבו, ודאגה לכך שהמוסד יספק לחסוי את המגיע לו בתחומים אלה לפי כל דין והסכם.

עניינים רפואיים

16. מתן הסכמה או סירוב לביצוע טיפול רפואי וכל איבחון או טיפול, שנדרשת להם הסכמה לפי חוק זכויות החולה, התשנ"ו - 1996 ;

כאשר מדובר בחסוי המסוגל להביע את דעתו – יש להקפיד לשמוע את דעתו. כאשר החסוי מתנגד לדעתו של האפוטרופוס בענין טיפול רפואי והאפוטרופוס אינו מצליח לשכנעו, על האפוטרופוס לפנות בענין לבית המשפט בבקשה למתן הוראות, או, לפי הענין, לועדת האתיקה, הפועלת לפי חוק זכויות החולה, התשנ"ו – 1996 ;

17. דאגה לכך שהחסוי יקבל את הטיפולים הרפואיים, הדנטליים, הנפשיים והפרה – רפואיים שהוא זקוק להם ודאגה לעריכת בדיקות ואיבחונים לצורך קבלתם;
18. מתן רשות, בשם החסוי לעיין במסמכים אישיים של החסוי, או לקבל מידע מהם לרבות עיון וקבלת מידע מתיקו הרפואי, תוך שמירה ככל האפשר על פרטיותו.

ענייני רכוש

19. דאגה וסיוע למיצוי זכויותיו הכספיות של החסוי ברשויות ציבוריות ובגופים פרטיים (קצבאות, פנסיה, הנחות, תשלומי ביטוח וכו');;
20. ניהול חשבון הבנק של החסוי;
21. השקעת כספיו של החסוי בהתאם לתקנות הכשרות המשפטית והאפוטרופסות (דרכים להשקעת כספי חסוי), התש"ס - 2000 והוראות בית המשפט;
22. טיפול בהסדרת חובות שהחסוי נדרש לשלם, לרבות, בדרך של קביעת הסדרי תשלום מול בעל החוב וטיפול בתיקי הוצאה לפועל ופשיטת רגל אם הוגשו כנגד החסוי;
23. ניהול נכסי החסוי לרבות קניה, מכירה והשכרת נכסים של החסוי ופניה לבית המשפט לצורך קבלת אישורו כאשר הדבר נדרש לפי הוראות סעיפים 47 ו - 48 לחוק הכשרות;
24. ניהול חשבונותיו של החסוי, הכנת דוחות כספיים והגשתם לאפוטרופוס הכללי ולכל גוף שעל החסוי או האפוטרופוס להגיש לו דוחות על פי דין (כגון: דוח מס הכנסה וכדו');;
25. שמירת חשבונות וכל תיעוד לגבי נכסיו של החסוי לתקופת זמן של 7 שנים ולתקופה ארוכה מזו – על פי דרישת האפוטרופוס הכללי.

26. פניה לבית המשפט לשם קבלת הוראותיו כאשר הדבר נדרש על פי חוק הכשרות, ייצוג החסוי בהליכים משפטיים שונים המוגשים בקשר לחסוי עצמו או לרכושו ובהליכים בפני רשויות וועדות שונות (ועדה פסיכיאטרית לפי חוק טיפול בחולי נפש, ועדת תביעות לפי חוק הביטוח הלאומי ועוד);

27. ייזום הליכים משפטיים והליכים בפני רשויות וועדות כאמור, הנדרשים לצורך שמירה על רכוש החסוי או על אינטרסים שלו; דאגה לייצוג משפטי באותם הליכים ככל שהדבר נדרש ובירור האפשרות לייצוגו באמצעות הסיוע המשפטי;

28. שכירת שירותים מקצועיים (עורך דין, שמאי, רואה חשבון וכו'), כאשר הדבר נדרש לצורך השמירה על רכושו של החסוי וניהול ענייניו, ובלבד שמדובר בשירותים מקצועיים שבית המשפט לא מינה את האפוטרופוס על מנת שיבצעם בעצמו;

29. הודעה ללשכה לשירותים חברתיים ברשות המקומית שבתחומה נמצא המוסד, על שינוי במצבו של החסוי, בין לטובה בין לרעה, המצריך שינוי בצו האפוטרופסות שניתן והודעה כאמור לפני פקיעת תוקפו של צו מינוי זמני;

30. פניה לבית המשפט במקרה שהאפוטרופוס מעונין להתפטר מתפקידו, בהתאם להוראות סעיף 60 לחוק הכשרות;

31. במקרה של פטירת החסוי יפעל האפוטרופוס בהתאם לנוהל שקבע האפוטרופוס הכללי בענין פטירת חסוי, אותו ניתן לקבל במשרדי האפוטרופוס הכללי.

תפקידים נוספים:

בנוסף לאמור, כאשר מדובר בחסוי בעל יכולת כלכלית המאפשרת זאת, יסופק לחסוי שירותים ומוצרים נוספים לשיפור רווחתו, הכל בהתאם ליכולתו הכלכלית, תוך בחינת יכולותיו הפיזיות והנפשיות ומגבלותיו וכאשר האפוטרופוס סבור כי הדבר יהיה לטובת החסוי. לצורך כך יתייעץ האפוטרופוס גם עם נציגי המוסד בו מאושפז החסוי ובמידת הצורך – עם גורמים מקצועיים המעורבים בטיפול בחסוי.

בין השירותים הנוספים שלסיפוקם ידאג אפוטרופוס לחסוי שמצבו הכלכלי מאפשר זאת, ניתן למנות את השירותים הבאים:

1. קבלת טיפולים אלטרנטיביים, קוסמטיים וכדו';
2. הזמנת מלווה לביקורים תכופים יותר אצל החסוי;
3. הוצאת החסוי לטיולים מחוץ למוסד בתכיפות גדולה יותר מהאמור לעיל, או הוצאתו לטיולים וביקורים בארץ ובחו"ל;
4. רכישת מוצרים עבור החסוי, לשיפור רווחתו, מעבר למוצרים הנדרשים לצורך הקיום היומיומי שלו, כגון – מזון, טלויזיה פרטית, וידאו, מחשב וכדו',
5. השתתפות בחוגים, מופעי תרבות וכדו' בהתאם לצרכיו ויכולותיו, בנוסף לאמור בסעיף 12 לפרק הקודם;
6. מתן דמי כיס נוספים.

הוראות מיוחדות:

בנוסף לאמור ידאג האפוטרופוס ל_____

האפוטרופוס ידאג לכל העניינים המנויים לעיל למעט_____

אפוטרופוס לעניינים אישיים ולרכוש של חסוי בקהילה

תפקידים וסמכויות

תפקידיו וסמכויותיו של אפוטרופוס שמינה בית המשפט לדאוג לענייניו האישיים והרכושיים של אדם המתגורר בקהילה יהיו כמפורט להלן, אלא אם הגביל בית המשפט אחד או יותר מתפקידים וסמכויות אלה או קבע בית המשפט כי על האפוטרופוס לבצע פעולות מיוחדות נוספות.

תפקידים וסמכויות אלה יהיו כפופים להוראות חוק הכשרות המשפטית והאפוטרופוסות, התשכ"ב – 1962 ולהוראות כל דין.

פעולות שיש לבצע בסמוך לאחר המינוי

מיד לאחר קבלת המינוי לשמש כאפוטרופוס –

1. עריכת בדיקה של צרכי החסוי ורצונותיו בכל ההיבטים הפיזיים, הנפשיים והחברתיים שלו, תוך עמידה על יכולותיו ומגבלותיו וכן בדיקת ענייניו הרכושיים והצורך בטיפול בהם; כמו כן, יערוך האפוטרופוס מעת לעת, במשך כל תקופת האפוטרופוסות, בדיקה של הצרכים האמורים וכל שינוי בהם; אפוטרופוס שאינו בן משפחה ייצור קשר עם בני משפחה קרובים של החסוי לבירור מידת התמיכה השוטפת שהם מוכנים לתת לחסוי והמעורבות בטיפול בו;

2. עריכת פעולות לאיתור הרכוש השייך לחסוי, הכנסותיו וזכויותיו כלפי רשויות ציבוריות וכל גוף או אדם וכן איתור האם יש לחסוי חשבון/ות בנק. במקרה של חסוי שהיה לו אפוטרופוס קודם – פניה לאפוטרופוס הכללי לקבלת דו"ח אחרון אודות נכסי החסוי;

3. הכנת פרטה והגשתה לאפוטרופוס הכללי;

4. דאגה לסיפוק צרכיו היומיומיים השוטפים של החסוי כולל: ביגוד, תזונה מתאימה לו, ומכשירים הנדרשים לחסוי בשל מוגבלות, אם קיימת;
5. קביעת מקום מגוריו של החסוי בקהילה (בית, דיור מוגן, וכדו' ומיקומם), וכן קביעה עם מי יתגורר החסוי;
6. דאגה לאיכותו, ותקינותו של מקום מגוריו של החסוי ונגישותו לחסוי בעל מוגבלות כולל דאגה לתקינותם של מכשירי חשמל, מכשירי עזר וסיוע, נקיון ואוורור בית המגורים ועריכת שיפוצים ותיקונים נדרשים;
7. הזמנת שירותים עבור החסוי (כגון: נקיון, כביסה, הסעות וכו');;
8. דאגה וסיוע למיצוי זכויותיו של החסוי לקבלת סיוע אישי ושירותים המגיעים לו על פי דין, כגון: זכאות לתוכנית שיקום לפי חוק שיקום נכי נפש בקהילה, עזרה סיעודית וכל סיוע לפי חוק הביטוח הלאומי, שירותי שיקום ושילוב וכל סיוע הניתנים לבעלי מוגבלויות, בהתאם למוגבלותו המסוימת של החסוי;
9. דאגה להזמנת שירותים אישיים עבור החסוי (כגון: עובד זר, מטפל אישי וכדו') כאשר אין הוא זכאי לקבלת שירותים אישיים לפי סעיף 8 או בנוסף להם – בהתאם לצרכי החסוי ויכולותיו הכספיות ופיקוח על הטיפול האישי הניתן לחסוי על ידי נותן שירות כאמור;
10. בדיקה מעת לעת של יכולתו של החסוי בהתאם למצבו, להמשיך ולהתגורר בקהילה, אל מול אפשרויות למגורים במוסד (בית אבות, מעון וכדו') ודאגה להעברתו למוסד המתאים לצרכיו וליכולותיו הכספיות, אם הדבר יהיה לטובתו.
לענין זה ובהתאם לצורך, על האפוטרופוס לפנות לרשויות המוסמכות לאשר את העברתו של החסוי למוסד (משרד הבריאות, משרד העבודה והרווחה, ועדת שיקום לפי חוק שיקום נכי נפש בקהילה, ועדת איבחון לפי חוק הסעד (טיפול במפגרים) ועוד) ולייצגו בפניהן, על מנת להביא למציאת מקום אשר יתאים ככל האפשר לצרכיו של החסוי.
הועבר חסוי למוסד יחול סל הטיפול לאפוטרופוס לחסוי המתגורר במוסד.

תקציב ותשלומים אשר יוצאו מכספיו של החסוי

11. קביעת התקציב להוצאות שוטפות של החסוי בהתאם לצרכים שאותרו וקביעה של הוצאות מיוחדות שיוצאו לצרכיו של החסוי; קביעת הסכום החודשי להוצאות שוטפות שהחסוי יקבל מתוך כספיו;
12. תשלום חשבונותיו השוטפים של החסוי להבטחת צרכי היומיום (חשמל, מים, גז, טלפון, מס בריאות, מיסי עיריה וכו');;
13. דאגה להעברת הכספים הנדרשים לצרכיו של החסוי לחסוי, או לגורם נותן השירות או המוצר, לפי הענין;

ביקורים וחברה

14. ביקור אישי וסדיר בבית החסוי בתכיפות של לפחות אחת לשבוע או כפי שיקבע בית המשפט, התעניינות בשלמו, ברצונותיו ובצרכיו של החסוי, ככל שהוא מסוגל לבטאם וקיום קשר סדיר עמו; לגבי חסוי שיש קרוב או אדם אחר המבקר אותו בקביעות לפחות אחת לשבוע – על האפוטרופוס לבקרו לפחות אחת לחודש ובלבד שהאפוטרופוס יוודא כי אכן ביקוריו של אותו קרוב או אדם אחר מתקיימים;
15. דאגה ליציאתו של החסוי לטיולים מחוץ לביתו;
16. סיוע להשתלבותו של החסוי בקהילה ובדיקת אפשרויות להשתלבותו במסגרות תעסוקה, שיקום והשכלה, והשתתפותו בפעילויות תרבות, ספורט, פנאי וכדו', בהתאם למצבו ורצונו, ודאגה לנגישותו לאותן מסגרות (נסיעות, מיכשור הנדרש לשם נידות וכדו');

הערה

לגבי חסוי המקבל ביקורי בית, הוסטל וזכויות אחרות במסגרת תוכנית שיקום לפי חוק נכי נפש בקהילה, התש"ס – 2000, יותאמו חובות האפוטרופוס לפי סעיפים 11 עד 13 לזכויות שמקבל החסוי במסגרת תוכנית השיקום. האפוטרופוס יקיים מעקב שוטף אחר הסיוע הניתן לחסוי במסגרת תוכנית השיקום ואם החסוי מקבל ביקורי בית שבועיים במסגרת התוכנית, יהיה האפוטרופוס פטור

מחובת ביקורי הבית לפי פרק זה ובלבד שיבקר בהתאם לצורך ולא פחות מאחת לשלושה חודשים.

עניינים רפואיים

17. מתן הסכמה או סירוב לביצוע טיפול רפואי וכל איבחון או טיפול, שנדרשת להם הסכמה לפי חוק זכויות החולה, התשנ"ו - 1996 ;
כאשר מדובר בחסוי המסוגל להביע את דעתו – יש להקפיד לשמוע את דעתו. כאשר החסוי מתנגד לדעתו של האפוטרופוס בענין טיפול רפואי והאפוטרופוס אינו מצליח לשכנעו, על האפוטרופוס לפנות בענין לבית המשפט בבקשה למתן הוראות, או, לפי הענין, לועדת האתיקה, הפועלת לפי חוק זכויות החולה, התשנ"ו – 1996.

18. דאגה לכך שהחסוי יקבל את הטיפולים הרפואיים, הדנטליים, הנפשיים והפרה – רפואיים שהוא זקוק להם, כולל עריכת בדיקות ואיבחונים נדרשים ודאגה לכך שהחסוי יקבל את התרופות להן הוא זקוק ;

19. מתן רשות, בשם החסוי לעיין במסמכים אישיים של החסוי, או לקבל מידע מהם, לרבות עיון וקבלת מידע מתיקו הרפואי, תוך שמירה ככל האפשר על פרטיותו.

ענייני רכוש

20. דאגה וסיוע למיצוי זכויותיו הכספיות של החסוי ברשויות ציבוריות ובגופים פרטיים (קצבאות, פנסיה, הנחות, תשלומי ביטוח וכו'); ;

21. ניהול חשבון הבנק של החסוי ;

22. השקעת כספיו של החסוי בהתאם לתקנות הכשרות המשפטית והאפוטרופוסות (דרכים להשקעת כספי חסוי), התש"ס - 2000 והוראות בית המשפט ;

23. טיפול בהסדרת חובות שהחסוי נדרש לשלם, לרבות, בדרך של קביעת הסדרי תשלום מול בעל החוב וטיפול בתיקי הוצאה לפועל ופשיטת רגל אם הוגשו כנגד החסוי ;

24. ניהול נכסי החסוי לרבות קניה, מכירה והשכרת נכסים של החסוי ופניה לבית המשפט לצורך קבלת אישורו כאשר הדבר נדרש לפי הוראות סעיפים 47 ו-48 לחוק הכשרות;

25. ניהול חשבונותיו של החסוי, הכנת דוחות כספיים והגשתם לאפוטרופוס הכללי ולכל גוף שעל החסוי או האפוטרופוס להגיש לו דוחות על פי דין (כגון: דוח מס הכנסה וכדו');;

26. שמירת חשבונות וכל תיעוד לגבי נכסיו של החסוי לתקופת זמן של 7 שנים ולתקופה ארוכה מזו – על פי דרישת האפוטרופוס הכללי;

שונות

27. פניה לבית המשפט לשם קבלת הוראותיו כאשר הדבר נדרש על פי חוק הכשרות, ייצוג החסוי בהליכים משפטיים שונים המוגשים בקשר לחסוי עצמו או לרכושו ובהליכים בפני רשויות וועדות שונות (ועדה פסיכיאטרית לפי חוק טיפול בחולי נפש, ועדת תביעות לפי חוק הביטוח הלאומי ועוד);

ייזום הליכים משפטיים והליכים בפני רשויות וועדות כאמור, הנדרשים לצורך שמירה על רכוש החסוי או על אינטרסים שלו; דאגה לייצוג משפטי באותם הליכים ככל שהדבר נדרש ובירור האפשרות לייצוג באמצעות הסיוע המשפטי;

28. שכירת שירותים מקצועיים (עורך דין, שמאי, רואה חשבון וכו'), כאשר הדבר נדרש לצורך השמירה על רכושו של החסוי וניהול ענייניו, ובלבד שמדובר בשירותים מקצועיים שבית המשפט לא מינה את האפוטרופוס על מנת שיבצעם בעצמו;

29. הודעה ללשכה לשירותים חברתיים ברשות המקומית שבתחומה נמצא המוסד, על שינוי במצבו של החסוי, בין לטובה בין לרעה, המצריך שינוי בצו האפוטרופוסות שניתן והודעה כאמור לפני פקיעת תוקפו של צו מינוי זמני;

30. פניה לבית המשפט במקרה שהאפוטרופוס מעונין להתפטר מתפקידו, בהתאם להוראות סעיף 60 לחוק הכשרות;

31. במקרה של פטירת החסוי יפעל האפוטרופוס בהתאם לנוהל שקבע האפוטרופוס הכללי בענין פטירת חסוי, אותו ניתן לקבל במשרדי האפוטרופוס הכללי.

תפקידים נוספים:

בנוסף לאמור, כאשר מדובר בחסוי בעל יכולת כלכלית המאפשרת זאת, יסופקו לחסוי שירותים ומוצרים נוספים, לשיפור רווחתו, הכל בהתאם ליכולתו הכלכלית, תוך בחינת יכולותיו הפיזיות והנפשיות ומגבלותיו וכאשר האפוטרופוס סבור כי הדבר יהיה לטובת החסוי. לצורך כך יתייעץ האפוטרופוס, במידת הצורך, עם גורמים מקצועיים המעורבים בטיפול בחסוי.

בין השירותים הנוספים אותם שלסיפוקם ידאג האפוטרופוס לחסוי שמצבו הכלכלי מאפשר זאת, ניתן למנות את השירותים הבאים:

1. קבלת טיפולים אלטרנטיביים, קוסמטיים וכדו';
2. ביקור אצל החסוי או הזמנת מלווה לביקורים אצל החסוי, לעיתים תכופות יותר מן האמור לעיל;
3. הוצאת החסוי לטיולים מחוץ לביתו בתכיפות גדולה יותר מהאמור לעיל, או הוצאתו לטיולים וביקורים בארץ ובחו"ל;
4. רכישת מוצרים עבור החסוי, לשיפור רווחתו, מעבר למוצרים הנדרשים לצורך הקיום היומיומי שלו, כגון – מזון, D.V.D., מחשב, וכדו',
5. השתתפות בחוגים, מופעי תרבות וכדו' בהתאם לצרכיו ויכולותיו, בנוסף לאמור בסעיף 12 בפרק הקודם;

הוראות מיוחדות:

בנוסף לאמור ידאג האפוטרופוס ל

האפוטרופוס ידאג לכל העניינים המנויים לעיל למעט

הנחיות כלליות¹

אופן מילוי התפקיד

במילוי התפקידים והסמכויות שנמסרו לאפטרופוס על ידי בית המשפט המפורטים בסל הטיפול ינהג האפטרופוס תוך הקפדה על העקרונות הבאים:

1. ינהג תוך שמירת כבוד החסוי.
2. ינהג לטובת החסוי כדרך שאדם מסור היה נוהג בנסיבות הענין.
3. יפעל ביושר ובתום לב, בנאמנות, באחריות ובהתמדה. אפטרופוס שהוא בעל מקצוע שנתמנה על דעת שיפעיל את כישוריו המקצועיים (עו"ד רו"ח וכו') יפעל במסירות ובמקצועיות כמו שבעל מקצוע היה מפעיל כלפי לקוחו.
4. יסביר לחסוי מהם תפקידיו וסמכויותיו כאפטרופוס, בשפה המובנת לחסוי ובהתאם ליכולת הבנתו של החסוי.
5. ייתן לחסוי המסוגל להבין בדבר, לפי בקשתו, מידע שיש בידיו בנוגע לענייניו האישיים והרכושיים של החסוי ומידע הנוגע לטיפולו של האפטרופוס בענייניו של החסוי, אלא אם לדעת האפטרופוס מתן המידע המסוים יפגע בטובתו של החסוי.
6. ישמע את דעת החסוי בכל ענין והחלטה הנוגעת לחסוי ויתיעץ עמו אם הוא מסוגל להבין בדבר וניתן לברר את דעתו.

1 הנחיות אלה חלות על כל סוגי האפטרופסים כחלק בלתי נפרד מכל אחד מה"סלים".

7. יפעל בביצוע תפקידיו, ככל האפשר –

א. בהתאם לרצונותיו של החסוי, אם הוא מסוגל להבין בדבר וניתן לברר את דעתו ;
ב. אם החסוי אינו מסוגל להבין בדבר או לא ניתן לעמוד על רצונותיו – בהתאם לרצון החסוי, אם ידוע, כפי שהוא הביע בעבר בעת שהיה מסוגל להבין בדבר ;
ג. אם רצונו אינו ידוע - בהתאם להשקפת עולמו ואורח חייו של החסוי, כפי שהיו בעבר.

8. יסייע לחסוי ויעודד אותו לקבל החלטות בעצמו בעניינים הנוגעים לו, ככל שהחסוי מסוגל לכך.

9. יפעל בדרך שתעודד את החסוי להשתתף בחיי הקהילה, כולל פעילויות חברתיות, תרבותיות, שיקומיות ותעסוקתיות.

10. יפעל בדרך שתאפשר לחסוי לממש את יכולותיו ולשמור על מירב העצמאות האפשרית, בהתאם ליכולותיו.

11. יפעל בדרך שתעודד את החסוי ותאפשר לו לשמור על קשרים עם בני משפחה וחברים.

12. יתייעץ עם גורמים רלוונטים לשם קידום טובת החסוי, כגון: עובדים סוציאליים המטפלים בחסוי, אנשי קשר במוסדות ובדיוור מוגן, בני משפחה וחברים הקרובים לחסוי, וכן ישכור בשם החסוי שירותים מקצועיים, לרבות ייצוג משפטי, במידה והם נדרשים לשם קידום טובתו.

13. יישמע להוראותיו של כל גורם מפקח שמונה לכך על פי דין, לרבות הוראות האפוטרופוס הכללי ובמקרה של חילוקי דעות מהותיים בין האפוטרופוס ובין הגורם המפקח שלא ייושבו, יפנה לבית המשפט לקבלת הוראות ממנו.

14. יפנה לבית המשפט לקבלת הוראותיו בכל ענין הנדרש לשם קידום טובת החסוי שהאפוטרופוס אינו מוסמך על פי הדין לייצג את החסוי בו ולקבל החלטות בשמו.

15. אם מינה בית משפט אפוטרופוסים נפרדים לרכושו ולעניניו האישיים של החסוי יפעלו האפוטרופוסים ביניהם תוך שיתוף פעולה ותיאום, לשם קידום טובת החסוי.

16. אם הטיל בית המשפט תפקיד אפוטרופוסות על שני אפוטרופוסים או יותר יפעלו הם תוך שיתוף פעולה והסכמה ובהתאם לסעיף 46 לחוק.

17. במקרים של התנגדות החסוי להחלטה, לטיפול או לשירות שהאפוטרופוס, לאחר שהתייעץ עם החסוי, סבור כי יהיו לטובתו, ינסה האפוטרופוס להביא את החסוי לידי הסכמה, ויעזר לצורך כך עם גורמים מטפלים בקהילה ובני משפחה של החסוי. בעניינים אישיים עקרוניים, בהם נשאר החסוי איתן בהתנגדותו, יפנה לבית המשפט בבקשה למתן הוראות ולגבי התנגדות לטיפול רפואי - יפנה לבית המשפט או, לפי הענין, לוועדת האתיקה, הפועלת לפי חוק זכויות החולה, התשנ"ו – 1996 ;

18. במקרים שבהם מסרב החסוי לכל שיתוף פעולה עם האפוטרופוס ואינו מאפשר לו לבצע את תפקידיו, ינסה האפוטרופוס להיעזר בגורמים מטפלים בקהילה ובבני משפחה של החסוי על מנת להגיע לשיתוף פעולה ובמקרים שהדבר לא מצליח – יפנה לבית המשפט בבקשה למתן הוראות או בבקשה לערוך שינוי בצו המינוי.

19. כאשר מדובר בחסוי שמצבו ומתוך כך, יכולת הבנתו, משתנים מזמן לזמן (כגון במצבים משתנים של חולי נפש) יפעל האפוטרופוס במילוי תפקידיו תוך התחשבות בשינויים במצב החסוי מעת לעת, לרבות לענין שמיעת דעת החסוי, התייעצות עמו והתחשבות ברצונותיו ומתן אוטונומיה לחסוי לקבל החלטות ולנהל את העניינים הנוגעים לו בעצמו, בזמנים בהם הוא מסוגל לכך.